

BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE YÖNELİK ÖZGÜVENİN ORTAOKUL DÜZEYİNDE İNCELENMESİ*

Sunacan İlke BAL¹, Elif Nilay ADA², Ahmet AKIN³

¹Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Mersin,

²Mersin Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Mersin,

³Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı, Sakarya

Geliş Tarihi: 20.01.2016

Kabul Tarihi: 12.07.2017

Öz: Bu çalışmanın amacı, Akın (2007) tarafından geliştirilmiş olan Özgüven Ölçeği'ni ortaokul beden eğitimi dersi için geçerlik ve güvenilirliğini test etmek ve ölçekten elde edilen puanları çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Çalışmaya yaşları 11 ile 14 arasında değişen 502'si erkek (Ort_{yaş}=12.49 Ss=1.13) ve 453'ü kız (Ort_{yaş}=12.50 Ss=1.09) olmak üzere toplam 955 (Ort_{yaş}=12.50 Ss=1.11) ortaokul 5., 6., 7. ve 8. sınıf öğrencisi katılmıştır. Beden Eğitimi Dersi Özgüven Ölçeği (BDÖÖ), iç özgüven ve dış özgüven alt boyutlarından ve 33 maddeden oluşmaktadır. BDÖÖ'nün geçerliğini değerlendirmek için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA); güvenilirliğini değerlendirmek için ise Cronbach Alpha katsayısı kullanılmıştır. Elde edilen uyum indeksleri $\chi^2/sd=3.23$, RMSEA=.048, NNFI=.87, GFI=.96, CFI=.88 ve AGFI=.96 olarak bulunmuştur. İç özgüven ve dış özgüven alt boyutlarına ilişkin iç tutarlılık katsayıları sırası ile .84 ve .83 olarak bulunmuştur. BDÖÖ'nün bütününe ilişkin iç tutarlılık katsayısı ise .91 olarak bulunmuştur. Ölçeğin alt boyutları arasındaki korelasyon .76'dır. Analiz sonuçları, Beden Eğitimi Dersi Özgüven Ölçeği'nin öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik özgüven düzeylerini belirlemede geçerli ve güvenilir bir araç olduğunu ortaya koymuştur. Bulgulara ek olarak, ölçekten elde edilen puanlar arasında yaşa ve sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık elde edilmiş; yaş ve sınıf düzeyi arttıkça ölçekten elde edilen ortalamaların azaldığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Özgüven, beden eğitimi, geçerlik, güvenilirlik

AN EXAMINATION OF THE SELF-CONFIDENCE SCALE FOR PHYSICAL EDUCATION CLASSES AT SECONDARY SCHOOL LEVEL

The aim of the study was to examine the reliability and validity of The Self-Confidence Scale for Physical Education Classes and was to examine scales' scores in terms

± 1.11) who are 502 boys ($M \pm SD_{Age} = 12.49 \pm 1.13$) and 453 girls ($M \pm SD_{Age} = 12.50 \pm 1.09$) aged between 11 to 14 years. The Self-Confidence Scale for Physical Education Classes subscales are inner self-confidence and external self confidence and it consist of 33 items. Confirmatory factor analysis and Cronbach's Alpha coefficients were used to confirm to validity and reliability in the self-confidence scale for physical education. Findings regarding the construct validity of the scale were satisfactory ($\chi^2/sd=3.23$, RMSEA=.048, NNFI=.87, GFI=.96, CFI=.88 ve AGFI=.96). The Cronbach's Alpha coefficients were also .84 for inner self-confidence, .83 for external self-confidence and .91 for totally. Correlations between subscales were .76. Results showed that The Self-Confidence Scale for Physical Education Classes can be used to determine secondary school students' self-confidence levels in physical education classes. Additionally, it was found that the scores obtained from scale differentiated with regard to age and grade level. Moreover, it was seen that scores obtained from the scale decreased with increasing of age and grade level.

Key Words: Self-confidence, physical education, validity, reliability

* Çalışma, 14-16 Mayıs tarihlerinde Mersin Üniversitesi tarafından düzenlenen 8. Ulusal Spor Bilimleri Öğrenci Kongresinde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

GİRİŞ

Özgüven, genel bir kişilik özelliği olarak tanımlanırken geçici veya bireysel durumlara özel bir tutum olarak değerlendirilmemektedir (Pervin ve John, 2001). Özgüven kavramının, öz-yeterlik (Bandura, 1977) kavramıyla bütünleştirilerek literatürde birbirinin yerine kullanıldığı görülmektedir. Bu kavramlar birbirlerinin yerine kullanılsa da bazı tanımlamalarda farklılıklar yer almaktadır. Öz-yeterlik bireyin yetenekleri kapsamında neler yapabildiğini değerlendirebilmesi (Feltz, 1992) olarak tanımlanırken özgüven ise sahip olunan yeteneklerin duyumsanması olarak tanımlanmaktadır (Grundy 1993; Shrauger ve Schohn 1995; Bandura 1997). Bu tanımlamaların yanı sıra, sosyal-bilişsel çerçevede ele alınan öz-yeterlilik teorisi temel alınarak özgüven çalışmalarına yer verilmektedir (Akin, 2007). Bu bilgiler ışığında Feltz (1988) özgüveni, bireyin belli bir aktiviteyi başarılı biçimde yerine getireceğine yönelik inancı ve bireyin kendi yargı, yetenek, güç ve kararlarına güvenmesi şeklinde tanımlamıştır. Özgüven duygusu, bireyin olumlu yaşantılara sahip olması, kendini yetenekleri doğrultusunda besleyebilmesi, güçlü yanlarını başarılı bir kişi olma yolunda destekleyebilmesi için oldukça önemli bir faktördür (Ekinci, 2013). Sosyal-bilişsel teoriye (Bandura, 1982) göre, kişilerin sahip oldukları öz-yeterlilik düzeyi bilişleri ve duyguları aracılığıyla performanslarını etkilemektedir. Bu bağlamda kişinin sahip olduğu özgüven seviyesi tüm hayatını, dolayısıyla okul hayatını olumlu veya olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Shrauger'a (1972) göre, yüksek özgüvene sahip insanlar düşük özgüvene sahip olan insanlara göre anlamlı oranda daha başarılı olmaktadır. Rogers'da yüksek özgüvenli çocukların düşük özgüvenli çocuklara göre, çok daha iddialı, bağımsız ve yaratıcı bulduklarını belirtmiştir (akt: Tokinan ve Bilin, 2011). Lindenfield özgüveni, iç özgüven ve dış özgüven olmak üzere iki boyutta ele almıştır. İç özgüven; kişinin kendisinden memnun ve kendisiyle barışık olduğuna dair duygu ve düşünceleri olarak ifade edilirken; dış özgüven ise, bireyin çevresine kendisinden hoşnut ve emin olduğuna dair göstermiş olduğu davranışlar olarak tanımlanmaktadır. Kendini sevme, kendini tanıma, belirgin hedefler koyma ve olumlu düşünme gibi ifadelerin iç özgüveni oluşturduğu; iletişim ve duyguların kontrol edilebilmesi gibi kavramların da dış özgüveni oluşturan unsurlar arasında yer aldığı belirtilmektedir (Başoğlu, 2007).

Beden eğitimin ve spora katılımının fiziksel ve fizyolojik gelişim üzerine katkılarının yanı sıra, psikolojik ve sosyal özellikler üzerine de olumlu etkileri olduğu bilinmektedir (Salar ve ark., 2012). Beden eğitimi dersi, öğrencilerin zihinsel ve duyuşsal gelişimine katkı sağlayan en önemli derslerden biri olmasının yanında fiziksel gelişimi de sağlayan bir role sahip olduğu önemle belirtilmektedir. (Yıldız ve Güven, 2013). Aynı zamanda, ferdin keşfedilmemiş özelliklerini ve yaratıcı yönünü de harekete geçiren önemli bir faktör olarak değerlendirilmektedir (Akgül ve ark., 2012). Bunker (1991) çocukların oyun ve hareket aracılığıyla öğrenmelerini gerçekleştirdiğini, fiziksel aktivitelerin çocukların kendi yeteneklerine olan güvenini elde etmelerine olanak sağladığını savunmaktadır. Beden eğitimi ve spor ortamlarında öğrencilerin kendi hareketlerine ilişkin bir hedefe ulaştıklarında kendilerine olan güveninin (özgüven) arttığını belirtmektedir. Araştırmacılar kendilerine güvenen sporcuların başarılı olacaklarına olan inançlarının var olduğunu belirtmişlerdir (Yıldırım, 2013). Jones ve Swain (1995)'de bu anlamda özgüveni yüksek sporcuların, diğer sporculara göre kaygılarını daha kolay kontrol edebildiklerini ve pozitif düşünceye odaklanabildiklerini tespit etmişlerdir.

Sahip olunan özgüven düzeyi, bireylerin yaşamını olumlu ya da olumsuz etkileyebilmektedir. Bu nedenle kişilerin sahip oldukları özgüven düzeylerini arttırmaya yönelik içeriklerin, yaşamlarına dahil edilebilmesi için var olan özgüven düzeylerinin belirlenmesi büyük önem teşkil etmektedir. Bu bağlamda da var olan özgüven düzeyini belirlemeye yönelik ölçme araçlarına gereklilik duyulmaktadır. Bireylerin sahip olduğu özgüven düzeyinin belirlenmesine yönelik yapılan çalışmalarda bireylerin sahip olduğu özgüven düzeyi birkaç soruyla belirlenirken (Grundy, 1993), bazı çalışmalarda ise tek ya da çok faktörlü ölçeklerin (Shrauger ve Mary, 1995; Akin, 2007) kullanıldığı görülmektedir.

Özgüven kavramına yönelik ölçek geliştirme çalışmaları beden eğitimi alanından çok genellikle spor alanında yoğunlaşmıştır. Valey ve arkadaşlarının 1998'de geliştirdikleri Sporda Kendine Güven Kaynakları Ölçeği (Miçooğulları ve Kirazcı, 2010), Özgüven Değerlendirme Formu (Tokinan, 2008), Özgüven Ölçeği (Akin, 2007), 1984'de Piers-Harris tarafından geliştirilen ve Öner (1996) tarafından Türkçeye uyarlanan Özgüven Ölçeği gibi ölçekler spor alanına yönelik çalışmalarda

kullanılmıştır (Ekinci ve ark., 2014; Akkarpat, 2014; Arslan ve ark., 2015, Yarımkaya ve ark., 2014). Spor alanında özgüvenin ölçülebilmesi, spor yapan öğrencilerin özgüven düzeylerinin yüksek olduğu (Arslan ve ark., 2015), performansı arttırıcı bir etkisi olduğu (Feltz, 2007; Ekinci ve ark., 2014), spor branşına (voleybol) yönelik egzersiz yapan öğrencilerin özgüven düzeylerinin daha yüksek olduğu ve bunun sonucu olarak da o branşa ait becerilerde (servis atma) olumlu yönde gelişmelerin gözlemlendiği gibi bulguların (Yarımkaya ve ark., 2014) elde edilmesine olanak sağlamıştır.

Tüm bu bilgiler ışığında kişilerin ya da öğrencilerin genel özgüven düzeylerini ölçen araçlar yurtdışında ve ülkemizde geliştirilmiş ve uyarlanılmış olsa da beden eğitimi dersi için öğrencilerin özgüven düzeylerini belirleme yönelik ölçme araçlarına literatür taraması sonucunda rastlanılmamıştır. Weinberger ve Gould (2003) sportif özgüvenin, fiziksel becerileri öğrenip uygulama (imgeleme, akış durumuna geçebilme gibi), psikolojik becerileri (karar verme, uyum sağlayabilme gibi) ve algısal becerileri kullanabilme, fiziksel uygunluk düzeyinden memnun olma gibi çok boyutlu kavramları içerdiğini belirtmektedir. Bu bilgilere ek olarak özgüvenin, fiziksel aktivitelere katılımı desteklediği ve motor becerilerde yetkinlik geliştirme açısından öğrenciler için destekleyici bir kavram olduğu vurgulanmaktadır (Bandura, 1997; Feltz, 1988). Özgüven gelişimi açısından çocukların beden eğitimi ve spora ihtiyaç duyduğu (Baltacı, 2008) bulgusu da göz önünde bulundurularak beden eğitimi ve spora katılımında özgüven kavramının varlığı büyük önem teşkil etmektedir. Bu nedenle bu çalışmanın amacı, Akın (2007) tarafından geliştirilmiş olan Özgüven Ölçeğini beden eğitimi dersi ortamı için uyarlayarak, öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik özgüven düzeylerini incelemektir. Aynı zamanda bu çalışmanın alt amacı ise; ölçekten elde edilen puanların cinsiyet, yaş ve sınıf değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir.

Bu çalışma ile ortaokul düzeyindeki öğrencilerin özgüvenlerini etkileyen önemli faktörlerden biri olabileceği düşünülen beden eğitiminin etkisi tartışılacak ve öğrencilerin fiziksel aktiviteleri en yaygın ve kolay bir şekilde yapabilecekleri ortam olan beden eğitimi derslerine yönelik öneriler getirilmeye çalışılacaktır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışma, hem metodolojik hem de ilişkisel araştırma modeline göre yapılandırılmıştır. Bu yöntem ile değişkenler arasındaki ilişkiyi inceleyerek, olay ve olguların daha net anlaşılması mümkün olmaktadır. Bu yöntemde bulunan ilişkiler, neden-sonuç ilişkisi olarak yorumlanmaz; ancak, o yönde bazı ipuçları vererek, bir değişkendeki durumun bilinmesi halinde ötekinin kestirilmesinde yararlı sonuçlar verebilir (Karasar, 2008; syf 82).

Araştırma Grubu

Bu araştırmanın örneklemini Mersin iline bağlı Yenişehir, Toroslar ve Tarsus ilçelerinde öğrenim gören; yaşları 11 ile 14 arasında değişen 502'si erkek (Ortyaş=12.49 Ss=1.13) ve 453'ü kız (Ortyaş=12.50 Ss=1.09) olmak üzere toplam 955 (Ortyaş=12.50 Ss=1.11) ortaokul 5., 6., 7. ve 8. sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Evreni temsil için seçilen örneklem, tesadüfi olmayan örnekleme yöntemleri arasından "kolayda örnekleme" ile belirlenmiştir. Bu yöntem maliyet ve zaman açısından diğer yöntemlere göre daha avantajlıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2004). 5. sınıflardan 237, 6. sınıflardan 259, 7. sınıflardan 223 ve 8. sınıflardan 236 öğrenci çalışmaya gönüllü olarak dahil edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin 387'si Toroslar, 421'i Yenişehir ve 147'si Tarsus ilçelerindeki okullarda öğrenim görmektedir.

Çalışma kapsamında veriler, İl Millî Eğitim Müdürlüğünden ve dersi olan öğretmenlerden gerekli izinler alındıktan sonra araştırmanın amacı ve kapsamı anlatılarak ders başlangıcında toplanmıştır.

Veri Toplama Aracı

Ölçek, Akın (2007) tarafından Bandura'nın sosyal-bilişsel teorisi kapsamında öz-yeterlik kuramı benimsenerek lise düzeyindeki öğrenciler için geliştirilmiştir. Akın (2007) tarafından yapılan çalışmada, İstanbul, Kocaeli ve Sakarya'nın çeşitli liselerinde öğrenim gören 796 lise öğrencisine ulaşılmıştır. Yapılan faktör analizi sonucunda iç özgüven ile dış özgüven şeklinde iki faktör altında toplanan 33 madde elde edilmiştir. 5'li Likert tipi hazırlanan bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 165, en düşük puan ise 33'dür. Olumsuz madde bulunmayan ölçekten alınan yüksek puan,

yüksek düzeyde özgüveni göstermektedir. Ölçekten alınan toplam puan madde sayısına (33) bölünerek 2.5 ve 3.5 arası orta, 3.5 ve üzeri ise yüksek düzeyde özgüveni göstermektedir (Akın, 2007).

Dilsel Eşdeğerlilik

Beden eğitimi dersine uyarlanması planlanan ölçek, konu alanı uzmanı üç öğretim üyesi tarafından incelenerek görüşleri alınmıştır. İfadeler, uzmanlar tarafından ağırlıklı olarak açıklık, akıcılık, dilin uygun kullanımı, özgüven ifadelerinin yazımı ve anlaşılabilirlik kriterleri esas alınarak değerlendirilmiştir. Ölçek maddelerinin öğrenciler açısından anlaşılır olup olmadığını test etmek için pilot uygulama yapılmış, maddelerin anlaşılabilirliğini iyileştirmek adına öğrencilerden alınan dönütler çerçevesinde sorunlu maddelerin ifadesi daha anlaşılır kılınmıştır.

Verilerin Analizi

Var olan teorinin farklı bir örneklem üzerinde doğrulanması amaçlandığı için ölçeğin faktör yapısının sınanmasında Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA); ölçeğin güvenilirliği için ise Cronbah Alpha katsayısı kullanılmıştır. DFA sonucunun kabul edilebilirliği için Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü (RMSEA) ve Standardize Edilmiş Ortalamaların Karekökü (SRMR) değerlerinin .05'in altında olması koşulu aranmaktadır. Bu değerlere ek olarak, Karşılaştırmalı Uyum İndeksi (CFI), İyi Uyum İndeksi (GFI), Düzeltilmiş İyi Uyum İndeksi (AGFI) ve Normlandırılmamış Uyum İndeksi (NNFI) değerleri verilerin analizinde kullanılmıştır. Aynı zamanda büyük örneklem gruplarında Ki-Kare Uyum Testi (χ^2/sd) değerine bakılması önerildiğinden dolayı χ^2/sd değeri dikkate alınmış ve bu değer 5'ten küçük olması koşulu aranmıştır (Hu ve Bentler, 1999; Schermelleh-Engel ve ark., 2003).

Ayrıca verilerin analizinde betimsel istatistik tekniklerinden faydalanılmış olup veriler normal dağılıma sahip olmadığından dolayı ikili karşılaştır-

malarda bağımsız gruplar t-testi'nin parametrik olmayan karşılığı Mann-Whitney U testi, ikiden fazla grubun karşılaştırmalarında tek yönlü varyans analizi (ANOVA)'nin parametrik olmayan karşılığı Kruskal-Wallis testi, farklılığın kaynağını bulmak için ise Tukey Post Hoc analizi yapılmıştır. Ölçek alt boyutları arasındaki korelasyonu bulmak için ise Spearman korelasyon katsayısı kullanılmıştır (Kalaycı, 2014).

BULGULAR

Özgüven ölçeğinin faktör yapısının ortaokul düzeyindeki beden eğitimi dersi öğrencileri üzerinde de aynı yapıyı gösterip göstermediğini belirlemek için verilerin geçerliğini test etmek için DFA kullanılmıştır. Faktör analizi, ölçek geliştirme ya da uyarlama çalışmalarında ve bir ölçeğin farklı bir amaç ya da farklı bir örneklem için kullanıldığı araştırmalarda, yapı geçerliliğine ilişkin kanıt elde etmek amacıyla en sık kullanılan tekniklerden biridir. Bu bilgiler dahilinde, bu çalışmada da var olan yapının, hem beden eğitimi dersi hem de yeni bir yaş grubu üzerinde doğruluğunun test edilmesi amaçlandığından DFA tekniği kullanılmıştır.

Faktör analizinin uygulanabilirliğini test etmek için, kısmi ilişkilerin yeterli olup olmadığını, verilerin dağılımının faktör analizi için uygun olup olmadığını test eden Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri .95 bulunmuş .80 ve üstü değerlerin iyi düzeyde analize uygun olduğu belirtilmiştir (Kalaycı, 2014). Faktör analizinin değişkenler için uygun olup olmadığını gösteren Barlett Testi sonucu ise ($p < .05$) düzeyinde anlamlıdır.

DFA sonuçlarına göre, uyum indeksi $\chi^2 = 1595.68$ ($sd = 494$, $p = .00$), $\chi^2 / sd = 3.22$, RMSEA = .048 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara ek olarak GFI, CFI, AGFI ve NNFI değerleri sırası ile .96, .88, .96 ve .87 olarak bulunmuştur. GFI ve AGFI değerleri .95'in üzerinde değerlere sahip olduğu için mükemmel uyuma; CFI ve NNFI değerleri de kabul edilebilir bir uyuma sahiptir yorumu yapılabilir (Kalaycı, 2014:312). Elde edilen sonuçlara göre model, yeterli düzeyde bir uyuma sahiptir (Tablo 1).

Tablo 1. Beden Eğitimi Dersi Özgüven Ölçeği'ne İlişkin DFA Sonuçları

n	χ^2	sd	p	χ^2/sd	CFI	NNFI	GFI	AGFI	SRMR	RMSEA
955	1595.68	494	.00	3.23	.88	.87	.96	.96	.027	.048

Tablo 2’de faktör yüklerini gösteren Lambda (λ) değerlerine bakıldığında, faktör yüklerinin .34 ile .91 arasında değiştiği görülmektedir. Bu değerler, maddelerin faktör yüklerinin kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda gözlenen değişkenlerin gizil değişkenleri açıklama durumlarına ilişkin t değerleri ise .01 düzeyinde anlamlıdır. Bu bulgulara ek olarak, R² değerlerine bakıldığında ise alt faktörler tarafından maddelerde açıklanan varyans miktarının .09 ile .78 arasında değiştiği görülmektedir. Ölçeğin güvenilirliğine yönelik yapılan analiz sonuçları dahilinde iç tutarlılığı belirlemede kullanılan Cronbach Alfa değerlerine göre, iç özgüven alt boyutu için .84 ve dış özgüven alt boyutu için ise .83 olarak bulunmuştur. Ayrıca ölçeğin toplam iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı ise .91 olarak bulunmuştur.

Ayrışma/Dış Geçerlik

Ayrışma/Dış Geçerlik analiz tekniği sonuçlarına göre; iç özgüven ve dış özgüven arasındaki korelasyon değeri .76 olarak bulunmuştur. İki faktör arasındaki korelasyonun kabul edilebilir düzeyde olmasından dolayı ölçek tek boyutlu olarak da kullanılabilirliği düşünülmektedir.

Yapılan analizler sonucuna ölçeğe dair elde edilen güvenilirlik değerleri, yeterli düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu kanıtlar niteliktedir.

Çalışmanın alt amaçları kapsamında değişkenler arasında anlamlı bir farklılaşmanın olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre, Tablo 3’te de belirtildiği gibi verilerin cinsiyet değişkenine bağlı iç özgüven ve dış özgüven puanları arasında anlamlı bir farklılık elde edilmemiştir. Analiz sonuçlarına göre katılımcıların özgüven düzeyleri cinsiyetlerine göre özgüven toplam puan boyutunda ve iç özgüven, dış özgüven alt boyutlarında anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>.05$).

Tablo 2. Beden Eğitimi Dersi Özgüven Ölçeği’ne İlişkin Lambda (λ), t ve Belirleme Katsayısı (R²) Değerleri

Faktörler	Maddeler	λ	t	R ²
İç Özgüven	1. Beden eğitimi dersinde kendimi başarılı bir insan olarak görürüm.	.87	6.61	.71
	3. Beden eğitimi dersinde ben hangi aktiviteyi seçmek istiyorsam ona yönelirim, yani diğerlerine bağımlı değilimdir.	.34	25.50	.09
	4. Beden eğitimi dersindeki aktivitelerde karşılaştığım zorluklarla baş edebilirim.	.90	5.43	.75
	5. Beden eğitimi dersinde yapılan aktivitelerde benim için aşılamayacak sorun yoktur.	.76	11.28	.53
	7. Beden eğitimi dersinde, aktivitelerde karşılaştığım problemlerin üstesinden gelebileceğime inanırım.	.78	10.61	.57
	9. Beden eğitimi dersinde yapılan aktivitelerde verdiğim kararların arkasında dururum.	.82	8.24	.64
	10. Beden eğitimi dersinde tek başına yapılması gereken aktiviteleri yapabileceğime ve kendi kendime yetebileceğime inanırım.	.66	15.45	.43
	12. Beden eğitimi dersinde yapılan aktiviteler esnasında öz-eleştiri yapabilir, yani aktiviteyi iyi yapıp yapmadığımı kendim değerlendirebilirim.	.77	10.52	.59
	15. Beden eğitimi dersindeki aktiviteleri yaparken kendimle barışık bir insanımdır. (Örneğin: Diğerlerine göre daha yavaşım vb. ama ben bunu sorun yapmıyorum.)	.54	18.94	.26
	17. Beden eğitimi dersinde, aktiviteler esnasında istediğim şeyleri elde etmek için mücadele edebilirim.	.77	10.73	.57
	19. Beden eğitimi dersinde, kendimi ve başkalarını olduğu gibi kabul ederim.	.78	9.99	.54
	21. Beden eğitimi dersinde yapılan aktivitelerde sorumluluk almaktan çekinmem.	.73	12.50	.53
	23. Beden eğitimi dersindeki aktivitelerde baş edemediğim durumlarda bile olumlu düşünmeye çalışırım.	.77	11.12	.57
	25. Beden eğitimi dersinde başarısız olduğumda hemen pes etmem.	.88	5.96	.73
27. Beden eğitimi dersi için değerli birisi olduğuma inanırım.	.85	7.46	.69	
30. Beden eğitimi dersinde, karar vermeme gerektiren durumlar olduğunda ne yapacağıma kolaylıkla karar veririm.	.80	9.77	.64	
32. Beden eğitimi dersindeyken kendimi severim.	.88	5.59	.75	

Dış Özgüven	2. Beden eğitimi dersinde diğerlerinin yanında heyecanımı kontrol edebilirim.	.67	14.52	.42
	6. Beden eğitimi dersinde yapılan aktivitelerde başkalarının görüşlerine saygı duyarım.	.73	11.22	.48
	8. Beden eğitimi dersinde yapılan aktiviteler dışındaki, ders dışı sosyal etkinliklere katılmaktan çekinmem.	.65	15.46	.38
	11. Beden eğitimi dersinde yapılan aktivitelere çekinmeden katılırım.	.91	4.38	.78
	13. Beden eğitimi dersinde yapılan aktivitelerde anlamadığım konularda başkalarına soru sorabilirim.	.66	14.49	.41
	14. Beden eğitimi dersinde ilk kez karşılaştığım aktivitelere uyum sağlarım.	.78	10.60	.59
	16. Beden eğitimi dersinde, gerekli olduğu durumlarda hakkımı savunurum.	.88	5.28	.74
	18. Beden eğitimi dersinde yapılan aktiviteler esnasında kendimi rahat bir şekilde ifade edebilirim.	.86	6.84	.73
	20. Beden eğitimi dersinde, aktiviteleri uygularken güvenebileceğim yeteri kadar insan vardır.	.76	11.03	.56
	22. Beden eğitimi dersinde yapılan aktiviteler sırasında başkalarının bana yaptığı eleştirileri anlayışla karşılarım.	.65	15.70	.39
	24. Beden eğitimi dersinde ön plana çıkmaktan korkmam.	.83	8.21	.66
	26. Beden eğitimi dersinde diğerleriyle kolaylıkla iletişim kurabilirim.	.81	8.93	.62
	28. Beden eğitimi dersinde yapılan aktiviteler esnasında kolayca arkadaşlıklar kurabilir ve gruplara dâhil olabilirim.	.79	10.24	.61
	29. Beden eğitimi dersinde düşüncelerimi ifade ederken diğerlerinden çekinmem.	.87	6.52	.75
	31. Beden eğitimi dersinde sosyal bir insan olduğuma inanırım.	.87	6.61	.73
33. Beden eğitimi dersinde aktiviteler yaparken başka insanların övgülerini hak ettiğime inanırım.	.81	9.25	.62	

Tablo 3. Beden Eğitimi Dersi Özgüven Ölçeği'nin Cinsiyet Değişkenine Bağlı U Değerleri

		N	Sıralar Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	p
İç Özgüven	Erkek	528	483.57	213737.00	110906.00	.511
	Kadın	487	471.83	242753.00		
Dış Özgüven	Erkek	527	475.46	217808.50	112428.50	.764
	Kadın	488	480.81	238681.50		
Özgüven Toplam	Erkek	527	479.86	215601.50	112770.50	.827
	Kadın	488	475.94	240888.50		

Çalışma kapsamında yaş değişkenine bağlı yapılan Kruskal-Wallis analiz sonuçları, yaş grupları arasında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir ($p<.05$). Post Hoc Testi incelendiğinde, farklılığın 11 yaş lehine olduğu görülmektedir. Tüm özgüven puanlarında 11 yaşın ortalamalarının 12, 13 ve 14 yaş ortalamalarından anlamlı oranda farklı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgular ışığında yaş arttıkça öğrencilerin özgüven düzeylerinde azalma olduğu bulunmuştur (Tablo 4).

Ölçekten elde edilen özgüven puanların sınıf düzeyine göre farklılaşp farklılaşmadığına yönelik ya-

pılan analizlerde ise, sınıf düzeyleri arasında iç özgüven, dış özgüven ve genel özgüven düzeylerinde anlamlı bir farklılık elde edilmiştir ($p<.05$). Post Hoc Testi incelendiğinde, 5. Sınıfların elde ettiği ortalamaların 6. 7. ve 8. Sınıfların elde ettiği ortalamalardan anlamlı düzeyde farklı ve yüksek olduğu gözlenmiştir. 5. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin, diğer sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilere göre daha yüksek özgüvene sahip oldukları sonucuna varılmıştır. Bu bulguların sonuçlarına göre, sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin Beden Eğitimi Dersi Özgüven Ölçeğinden elde ettikleri puanlar azalmaktadır (Tablo 5).

Tablo 4. Beden Eğitimi Dersi Öz-Güven Ölçeği'nin Yaş Değişkenine Bağlı Kruskal-Wallis Değerleri

	Yaş	N	Ortalama	Sıralar Ortalaması	Ki-Kare	sd	p
İç Özgüven	11	234	74.51	576.20	42.157	3	.000
	12	249	71.03	467.72			
	13	232	69.84	443.68			
	14	240	69.50	426.09			
Dış Özgüven	11	234	71.23	575.95	43.379	3	.000
	12	249	67.95	465.78			
	13	232	67.52	455.50			
	14	240	66.40	416.93			
Özgüven Toplam	11	234	145.74	580.80	46.572	3	.000
	12	249	138.99	465.66			
	13	232	137.37	448.22			
	14	240	135.91	419.36			

Tablo 5. Beden Eğitimi Dersi Öz-Güven Ölçeği'nin Sınıf Değişkenine Bağlı Kruskal-Wallis Değerleri

	Sınıf	N	Ortalama	Sıralar Ortalaması	Ki-Kare	Sd	p
İç Özgüven	5	237	74.67	585.68	52.425	3	.000
	6	259	70.78	458.66			
	7	223	70.36	455.93			
	8	236	69.01	411.95			
Dış Özgüven	5	237	71.35	583.24	57.294	3	.000
	6	259	68.34	452.37			
	7	223	67.59	481.77			
	8	236	65.82	396.88			
Özgüven Toplam	5	237	146.02	589.99	59.701	3	.000
	6	259	138.70	454.36			
	7	223	138.38	467.96			
	8	236	134.83	400.97			

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada Akın (2007) tarafından geliştirilmiş olan Özgüven Ölçeğinin ortaokul düzeyi beden eğitimi dersi için geçerlik ve güvenilirliğinin test edilmesi amaçlanmıştır. Uyarılama sonucunda elde edilen verilerin analizi için faktör analizlerinden DFA kullanılmıştır. Faktör analizi çalışmalarında iki farklı yöntemin gözetildiği belirtilmektedir. Bu iki farklı yöntem; teori geliştirmek ya da teoriyi test etmektir. Literatürde, teori geliştiriliyorsa Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) tekniği kullanılması uygun görülmüşken; var olan teorinin farklı bir örneklem üzerinde doğrulanması için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) tekniği kullanılması önerilmiştir (akt: Erturan İlker ve ark., 2014). DFA ile kurama dayalı olarak geliştirilen modelin doğrulanıp doğrulanmadığını ya da beklenen modelin ne ölçüde uyum gösterdiği belirlenmeye çalışılır. Bu teknik, yapı geçerliliğini saptamada, kuram geliştirmede ve var olan kuramların geçerliliğini test etmede yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu bağ-

lamda DFA, kuramsal bilginin sınanması ve doğrulanması amacıyla kullanılabilir (Kalaycı, 2014:269-271). Ölçeğin geçerliğini test etmek amacıyla yapılan DFA sonuçları çerçevesinde iki alt boyuttan oluşan, toplam 33 maddelik Beden Eğitimi Özgüven Ölçeğine ait uyum indekslerinin ve güvenilirlik değerlerinin kabul edilebilir düzeyde olduğu yapılan analiz sonuçlarıca belirtilmiştir. Beden Eğitimi Dersi Özgüven Ölçeği'nin geçerlik değerleri, Akın (2007) tarafından geliştirilen özgüven ölçeğine oldukça yakın ve tatmin edici düzeyde bulunmuştur.

Araştırmanın alt amaçları çerçevesinde cinsiyet değişkeni açısından herhangi bir farklılık elde edilmemesine rağmen literatürdeki bazı çalışmalar farklı sonuçlar elde etmişlerdir. İkinci ve arkadaşları (2014), özgüven ölçeğini spor yapan lise düzeyindeki öğrencilerin özgüven düzeylerini incelemek için kullanmış ve elde ettikleri bulgulara göre, katılımcıların özgüven düzeyleri cinsiyete göre iç özgüven alt boyutunda anlamlı bir farklılık göster-

miştir. Bu farklılığın ise erkek katılımcıların lehinde olduğu gözlemlenmiştir (Ekinci ve ark., 2014). Yurtdışında yapılan araştırmalar çerçevesinde de eğitim yaşantılarında kadınların erkeklerden daha az özgüven düzeyine sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır (Feltz, 1988). Lenney (1977) literatürde kadınların özgüven düzeylerinin erkeklerle oranla daha düşük çıkmasının nedenleri konusunda görüş bildirmiş ve bu görüş çerçevesinde; faaliyetlerin erkek odaklı olması, rekabetçi, yarışmasal aktivitelere yer verilmesi, geribildirimden yoksun olması gibi üç neden etrafında bu farkın var olabileceğini vurgulamıştır (Stewart ve Corbin, 1988). Tüm bu çalışmaların yanı sıra Cengiz, Arslan ve Şahin (2014), beden eğitimi öğretmenlerinin özgüven düzeylerini incelediği çalışmalarında, cinsiyet değişkenine bağlı bir farklılık elde etmişlerdir. Farklılığın olmama nedenini ise, her iki cinsiyetin de sosyal ve akademik açıdan aynı koşullar altında, benzer sorumluluklar almalarından kaynaklandığı belirtmişlerdir (Arslan ve ark., 2014). Çalışmamızdaki cinsiyet değişkenine bağlı farklılaşmanın olmaması durumu, beden eğitimi derslerinde özgüven düzeylerinin cinsiyete göre değişmediğini ve daha farklı değişkenlerin göz önünde bulundurulması gerektiğini göstermiştir (Örn: yaş ve sınıf).

Çalışmanın diğer bir bulgusu ise yaş ve sınıf değişkenine göre tüm özgüven puanlarında anlamlı farklılığın elde edilmesidir. Bulgulara göre, küçük yaş ve sınıflar büyük yaş ve sınıflardan daha yüksek özgüven düzeyine sahiptirler. Bunun nedeni, yetenek olgusunun küçük yaş gruplarında belirgin olmamasından kaynaklı olabilir. Nicholls'a (1989) göre çocuklar büyüdükçe farklılaşan bir yetenek algısı oluştururlar ve daha fazla kıyaslama yaparlar. Yetenek ve çaba arasındaki farkın önemi, yaş büyüdükçe artar ve yetenekli kişinin çok çaba harcamasına gerek kalmayacağı inancı oluşur. Bu bilgi çocukların özgüven duygularını olumsuz yönde etkileyen bir nitelikte olabilir (Wang ve ark., 2008). Bununla beraber yaş arttıkça, öğrencilerin motivasyon düzeylerinin azaldığı (Daşdan Ada ve ark., 2012) ve negatif içsel konuşma durumlarının arttığı (Ada ve ark., 2015) gözlenmiştir. Başoğlu (2007) sınav kaygısı ile özgüven arasındaki ilişkiyi erinlik dönemindeki (ortaokul 6., 7. ve 8. sınıf) öğrenciler üzerinde incelemiş ve yaptığı analizler sonucunda 6. sınıftaki öğrencilerin özgüven düzeylerini anlamlı oranda diğer sınıf düzeylerine göre yüksek bulmuştur (Başoğlu,

2007). Bu çalışmanın bulguları, Arslan ve arkadaşlarının (2014) yapmış oldukları çalışma ile de desteklenmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar çerçevesinde, küçük yaş grubundaki öğrencilerin kendilerini oldukları gibi görmeleri ve büyük yaş grubundaki öğrencilerin ise ergenlik dönemine girmeye başlamalarından dolayı özgün bir şekilde beceri sergilemekten kaçınmayı tercih ettikleri yorumu yapılmıştır.

White (2009) sahip olunan özgüvenin, bilgiyi artırmayı, risk almayı, pozitif düşünmeyi, kendini tanımayı, azimli olmayı, hedef koymayı, kendine inanmayı ve cesaretli olmayı sağladığını savunmaktadır. Bu bilgiler ışığında özgüveni düşük olduğu belirlenen öğrenci yaş grupları için iyileştirici ders yöntem ve stratejileri geliştirilerek, özgüven düzeylerini arttırmaya yönelik ders etkinliklerine yer verilmesi önerilebilir. Beden eğitimi derslerinde öğrencilerin daha aktif katılımının sağlanacağı model ya da öğretim stillerinin tercih edilmesi, öğrencilerin en iyi öğrenme biçimlerini belirleyebilmelerine olanak sağlayacak ders içeriklerinin düzenlenmesi ve aktiviteler esnasında karşılaştıkları problemlere çözüm yolları üretmelerini sağlayacak ortamlar sunulması da öneriler arasındadır. Aynı zamanda öz değerlendirme yapabilecekleri, kendilerini ifade edebilecekleri aktivitelere yer verilmesi, yarışmasal aktivitelerden çok işbirliğine dayalı aktivitelerin ders ortamına dahil edilmesi ve aktiviteler esnasında sözel iktidar içeren cümlelere yer verilmesi (afirin, çok iyi gidiyorsun...) sahip olunan özgüven düzeyini arttırmaya yönelik önerilerdir.

Araştırmanın sonuçları çerçevesinde, Beden Eğitimi Dersi Özgüven Ölçeğinin öğrencilerin özgüven düzeylerinin belirlenmesinde ve değerlendirilmesinde, beden eğitimi alanında çalışan öğretmenler ve akademisyenler tarafından geçerli ve güvenilir biçimde kullanılabilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir. Özgüven kavramı beden eğitimi ve sporun doğal bir ürünü olduğundan bu kavram teşvik edilmeli ve özgüven düzeyini arttıran yöntem ve teknikler ders kapsamına dahil edilmelidir (Bressan ve Weiss, 1982). Sonuç olarak Beden Eğitimi Dersi Özgüven Ölçeğinin beden eğitimi ve spor alanında yapılacak çalışmalarda önemli bir boşluğu dolduracağına inanılmaktadır. Aynı zamanda bu çalışmadan elde edilen bulgular, çalışmadaki yaş grubu için geçerli ve güvenilirdir. Başka yaş grupları üzerinde sınanmasına ihtiyaç vardır. Beden eğitimi dersindeki özgüven, yaşam boyu fiziksel aktivite kazanma alışkanlığında da

öncel olabilir. Bu önerilere ek olarak beden eğitimi dersindeki özgüvenin, başka hangi değişkenlerin yordayıcısı olabileceği araştırılıp alanda çalışanların kullanımına sunulabilir.

KAYNAKLAR

1. Ada, E.N., Zourbanos, N., Kazak Çetinkalp, Z. ve ark. (2015): *Beden eğitimi sınıflarında optimal performans duygu durumu, güdüsel iklim ve içsel konuşma arasındaki ilişki*. 13. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, 7-9 Kasım, Konya Selçuk Üniversitesi, Türkiye.
2. Akın, A. (2007): *Öz-güven Ölçeği'nin geliştirilmesi ve psikometrik özellikleri*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7(2), 167-176.
3. Akgül, S., Göral, M., Demirel, M. ve ark. (2012): *İlköğretim öğrencilerinin okul içi ve okullar arası sportif etkinliklere katılma nedenlerinin çeşitli değişkenler açısından araştırılması*. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 1(32), 13-22.
4. Akkarpat, İ. (2014): *Farklı yaş gruplarında basketbolda imgelemenin serbest atış performansı, özgüven ve kaygı üzerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Bilimleri.
5. Arslan, F., Cengiz, R. ve Şahin, E. (2014): *Beden eğitimi öğretmenlerinin öz-güven ve boyun eğici davranışlarının incelenmesi*. Turkish Journal Of Education, 3(3), 4-10.
6. Arslan, A., Doğanay, H., Kırık, A. ve Çetinkaya, A. (2015): *Lise öğrencilerinde spor yapma ve özgüven ilişkisi*. Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi, 17, 130-149.
7. Baltacı, G., (2008): *Çocuk ve Spor*. 7. Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara.
8. Bandura, A. (1977): *Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change*. psychological review, 84(2), 191.
9. Bandura, A. (1982): *Self-efficacy mechanism in human agency*. American Psychologist, 37(2), 122.
10. Bandura, A. (1997): *Self-efficacy, The exercise of control*. 191-215. New York: W.H. Freeman And Company.
11. Başoğlu, S. T. (2007): *Sınav kaygısı ile özgüven arasındaki ilişkinin erinlik döneminde incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
12. Bressan, E. S. ve Weiss, M. R. (1982): *A theory of instruction for developing competence, self-confidence and persistence in physical education*. Journal Of Teaching In Physical Education, 2(1), 38-47.
13. Bunker, L. K. (1991). *The role of play and motor skill development in building children's self-confidence and self-esteem*. The Elementary School Journal, 91(5), 467-471.
14. Daşdan Ada, E.N., Aşçı, F.H., Kazak Çetinkalp, F.Z. ve ark. (2012): *Beden Eğitimi Sınıflarında Öğrenme ve Performans Yönelimi Ölçeği'nin ilköğretim ikinci kademe öğrencileri için geçerlik ve güvenilirlik çalışması*. Türkiye Klinikleri Spor Bilimleri, 4(2), 64-71.
15. Ekinci, H. (2013): *Müzik öğretmeni adaylarının solo sahne performansına ilişkin özgüven algılarının bazı değişkenler bakımından incelenmesi*. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 2(2), 52-64.
16. Ekinci, N. E., Özdilek, Ç., Deryahanoğlu, G. ve ark. (2014): *Spor yapan lise öğrencilerinin özgüven düzeylerinin incelenmesi*. Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi, 1(1), 36-42.
17. Erturan Ilker, G., Arslan, Y. and Demirhan, G. (2014): *A validity and reliability study of The Motivated Strategies for Learning Questionnaire*. Educational Sciences: Theory and Practice, 14(3), 829-83.
18. Feltz, D. L. (1988): *Self-confidence and sports performance*. Exercise and Sport Sciences Reviews, 16, 423-57.
19. Feltz, D. L. (1992): *Understanding motivation in sport: A self-efficacy perspective*. Motivation in Sport And Exercise, 93-105.
20. Feltz, D. L. (2007): *Self confidence and sport performance*. Exercise and Sport Sciences Reviews, 16(1), 423-458.
21. Grundy, S. E. (1993): *The confidence scale and psychometric characteristics*. Nurse Educator, 18(1), 6-9.
22. Hu, L. and Bentler, M. (1999): *Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives*. Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal, 6(1), 1-55.
23. Jones, G. and Swain, A. (1995): *Predispositions to experience debilitating and facilitative anxiety in elite and nonelite performers*. Sport Psychologist, 9, 201.
24. Kalaycı, Ş. (2014): *SPSS Uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. 99-106. Asil Yayınları, Ankara.
25. Karasar, N. (2008): *Bilimsel araştırma yöntemi*. 292. Nobel Yayın, Ankara.
26. Lenney, E. (1977). *Women's self-confidence in achievement settings*. Psychological Bulletin, 84(1), 1.
27. Miçooğulları, B. O. ve Kirazcı, S. (2010): *Sporda kendine güven kaynakları ölçeğinin Türk popülasyonuna uyarlanması*. Spor Bilimleri Dergisi, Hacettepe Üniversitesi, 21(4), 154-163.
28. Nicholls, J. G. (1989): *The competitive ethos and democratic education*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
29. Öner, N. (1996): *Piers-Harris'in çocuklarda öz kavramı ölçeği*. Ankara, TPD Yayınları.

30. Pervin, L. A. ve John, O.P. (2001): *Personality, theory and research (Eighth Edition)*. 184. United States: John Wiley & Sons.
31. Salar, B., Hekim, M. ve Tokgöz, M. (2012): *15-18 yaş grubu takım ve ferdi spor yapan bireylerin duygusal durumlarının karşılaştırılması*. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 4(6), 123-135.
32. Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H. and Müller, H. (2003): *Evaluating The Fit Of Structural Equation Models: Tests of significance and descriptive Goodness-Of-Fit Measures*. Methods of Psychological Research Online, 8, 23-74.
33. Shrauger, J. S. and Schohn, M. (1995): *Self-confidence in college students: conceptualization, measurement, and behavioral implications*. Assessment, 2(3), 255-278.
34. Shrauger, J. S. (1972): *Self-esteem and reactions to being observed by others*. Journal of Personality and Social Psychology, 23(2), 192.
35. Stewart, M. J. and Corbin, C. B. (1988): *Feedback dependence among low confidence preadolescent boys and girls*. Research Quarterly For Exercise and Sport, 59(2), 160-164.
36. Tokinan, B. ve Bilen, S. (2011): *Yaratıcı dans etkinliklerinin motivasyon, özgüven, öz yeterlilik ve dans performansı üzerindeki etkileri*. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 40, 363-374.
37. Yarımkaya, E., Akandere, M. ve Baştuğ, G. (2014): *12-14 yaş arası ilköğretim öğrencilerinin özgüven düzeylerinin voleybolda servis atma becerisi üzerine etkisi*. Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 8(2), 242-250
38. Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2004): *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara. Seçkin Yayıncılık.
39. Yıldırım, F. (2013): *Sportif sürekli kendine güven alt ölçeğinin uyarlanması ve ortaöğretim kurumlarındaki öğrencilerde sportif sürekli kendine güvenin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Mersin.
40. Yıldız, Ö. ve Güven, Ö. (2013): *Beden eğitimi dersi Öğrenci Değer Yönelimi ölçme aracının geliştirilmesi*. Uluslar Arası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi, 4(11), 28-42.
41. Wang, C. K., Lim, B. S., Aplin, N. G. ed al (2008): *Students' attitudes and perceived purposes of physical education in singapore: Perspectives from a 2x2 Achievement Goal Framework*. European Physical Education Review, 14(1), 51-70.
42. Weinberg R and Gould D. (2003). *Foundations of sport and exercise psychology*. 3rd. Edition USA. Human Kinetics.
43. White, K. A. (2009) *Self-confidence: A concept analysis*. Nursing Forum, 44(3), 103-114.